

til denne Sags særegne Bigtighed, som jeg troer er større, end Mange af det ærede Things Medlemmer i Diebliffet maatte antage, skal jeg blot tillade mig et Par Bemærkninger angaaende den ærede Indenrigsministers Svar. Med Hensyn til det Tidrum, jeg havde tænkt mig, at denne Fortegnelse skulde udstrække sig til, har jeg ikke kunnet anfætte noget Saadant, men jeg har kun tænkt mig en Fortegnelse over de Bevillinger, der endnu ikke have faaet deres Fyldstgjørelse, de Bevillinger, der ere givne, det være sig for kortere eller længere Tid siden, men som vedkommende Eier endnu ikke have faaet Leilighed til at benytte, paa Grund af, at der ikke har været nogen Fæstebelghed af saamange Steeder, eller fordi han af andre Grunde ikke har kunnet inddrage det Dvantum Hartorn, som Bevillingen har givet ham Ret til at inddrage. Det er altsaa ikke Tidrummet, som jeg havde meent burde begrænse Meddelelsen, men jeg meente, at den burde omfatte de Bevillinger, som vedkommende Eiere, som sagt, endnu ikke have kunnet benytte. Med Hensyn til den høitærede Ministers Bemærkning, angaaende det Udtryk „Fæstebondestanden“, som jeg brugte, at Forpligtelsen til at bruge Fæstegaardene ikke er indskrænket til en vis Klasse, da er det meget rigtigt; men jeg troer, at til hvikensomhelst Klasse Fæsteren end hører, saa hører han fra det Dieblif, han bliver Fæster, til Fæstebondestanden, og derfor troer jeg, at det er et berettiget Udtryk; han er Fæstebonde fra det Dieblif, han faaer Gaarden i Fæste, om han selv Dagen iforveien har været Greve, hvilket han vel vedbliver at være, men han er dog Fæstebonde.

Det er mig bekendt, at vi have tre à fire Grever her i Landet, der ere Fæstebønder, og de høre til Fæstebondestanden, naar de have Bøndergaard i Fæste. At disse Love, dengang de bleve givne af Minister Reventlow og dem, der stode ham nærmest, ere givne i Bøndestandens Interesse, troer jeg Alle ere enige om, men det er derfor ikke sagt, at de senere ere blevne udførte i Bøndestandens Interesse; det er er det, man meest klager over, at Udførelsen senere til visse Tider er kommen i saadanne Hænder, at den Hensigt, hvori disse Love vare givne, ikke er bleven opfyldt og til de Tider ikke har kunnet være til det Gode for Bøndestanden, som de vare beregnede paa. Naar den ærede Minister har meent, at Hovetriet ikke vilde være blevet afløst, i alt Fald ikke saa hurtigt, dersom ikke Pl. af 9de Marts 1838 var udkommen, som det virkelig er blevet afløst, saa troer jeg dog, at det var skeet ligesaa hurtigt; thi, som bekendt, maatte den lovgivende Magt give en Lov, som tvang Godseierne til at frasælde Hovetriet, inden de gjorde det, og det Hovetriet, som ikke havde været afløst til den Dag, vilde være kommet ind under denne Lov ligesaa fuldt som det, der endnu bestod. Uagtet de store Præmier, som man dengang satte for Godseierne ved Siden af, at man maatte indrømme, at det idetmindste var til ligesaa stort Gavn for Godseierne, at Hovetriet blev afløst paa en billig Maade, som for Bønderne, viste det sig dog, at de ikke i en saadan Udstrækning vilde give Slip paa det, at Lovgivningsmagten kunde undlade at træde til, og for en meget betydelig Deel ved Tvang bringe Hovetriafløsningen tilstede.